

Rigsdagstidende.

1850.

Forhandlingerne paa Folkethinget.

N° 40

Trettende Møde.

Løverdagen den 15de Februar.

(Fortf.)

Sfcherning (fortsat.) I Grønland, saaledes som Sagerne nu stille sig, har jeg ikke kunnet see rettere, end at der er 110 Lærere for 7600 Sjæle, det er een Lærer for hver 70 Sjæle. Nu er det ganske vist, at hvor vi heri Landet boe tættest sammen, der behøves det paa ingen Maade, men der findes mange fraliggende Steder, hvor der findes mere end 70 Sjæle og mere end 2 Gange 70 Sjæle, og hvor dog Underviisningsvæsenet er dem meget sparsommeligt tildeelt. Jeg troer vistnok, at man i denne Retning kunde slaae ind paa en anden Vej, og det skulde ikke forundre mig, om man gjorde baade Grønlænderne og Missionsvæsenet en stor Tjeneste, i Fald man, idetmindste for endeel Personer, vendte de hidtil gjældende Bestemmelser om; og istedetfor, at man hidtil dags har forsøgt at undervise de theologiske Candidater i lidt Medicin, underviste de Medicinere, man sendte til Grønland, i lidt Theologi. (Latter). Jo mere man kan sende Mænd til Grønland, som i det daglige og praktiske Liv vide at komme Grønlænderne til Hjælp, i det de tillige udvikle deres aandelige og religiøse Liv, desto mere er jeg overbevist om, at deres Virkning netop for den religiøse Udvikling vil blive paaflønnet og nyttig. Jeg vilde grumme nødig omtale den Gjensand, jeg nu kommer til at berøre, men jeg kan dog ikke lade det være — jeg gjør det nødig, det tjener saamange Menneffer til Glæde og Opmuntring — det er Theatret. Troer man virkelig, at Theatret saaledes som det nu er kan bære sig heri Staden i Tidens Længde? Theatret og Capellet, om jeg har forstaaet det ret, foraarsager Staten en aarlig Udgift af 75,110 Rbd. Man vil sige mig, at det er en Underviisningsanstalt, og jeg vil derom ikke

tvivle et Minut; men det er ganske vist, at det er en for de fjernere boende Mænd i Landet meget lidet tilgængelig Underviisningsanstalt. Man siger, det er en folkelig Underviisningsanstalt; desto snarere, siger jeg, maatte man finde en anden Maade at gjøre den tilgængelig paa. Det har forundret mig, efterat jeg har seet en Domainebestyrrelse oprette, hvorunder meget Fordegods er inddraget, ikke tillige at see, at alt det Fordegods, som for Dieblifket hører under Underviisningsministeriet, er afgivet dertil; jeg er overbevist om, at det vilde give i det Mindste en sparsommeligere Bestyrrelse — jeg vil paa ingen Maade sige en bedre, men i det Mindste en sparsommeligere Bestyrrelse, — fordi Bestyrrelsen rimeligvis kunde hjælpe sig med meget faa Mænd mere. Det hele Eiendomsprincip, som herunder skyder sig ind, troer jeg, vi umuligt kunne opretholde. Det ene af disse Godser er ligesaa godt Statens Eiendom som det andet, og skal man ogsaa holde Indtægterne særskilte, saa er der Joller i Finantsministeriet for ethvert af de forskjellige Godser, og de Indtægter, som der tilsvares dem, have de fuldt saa vel som i deres egne Kasser. Det Samme, som jeg her bemærker om Godsvæsenet, det bemærker jeg ogsaa om Capitalbestyrrelsen; saaledes som Underviisningsministeriet staaer for os i dette Dieblif, er det en heel lille Stat i Staten; det har sit eget Finantsvæsen, sit eget Forstsvæsen, ja endog sit eget Fordegodsvæsen, kort sagt, det har næsten alle sine egne Væsen; men det er rimeligvis kun bestemt til at gjælde saalænge, til man har udsondret sig af den nærværende chaotiske Tilstand. Der findes under Underviisningsministeriet 2 forskjellige Instituter, hvorom det vistnok vilde være Forsamlingen kjærkomment at høre Noget. Det ene er den uheldige polytechniske Skole, som hverken kan leve eller døe (Latter); det skulde være mig hjært at høre, hvilken Udgang man